

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งของสาระในภาพกับแบบการคิดที่มีต่อการระลึกได้
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

นางสาววราภรณ์ ชลิตตาภรณ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ภาควิชา โสวัตศึกษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-567-331-5

012409

i 17220324

AN INTERACTION OF INFORMATION LOCATIONS IN PICTURE
AND COGNITIVE STYLES ON A VISUAL RECALL MEMORY TASK
OF MATHAYOM SUKSA THREE STUDENTS

MISS WARAPORN CHALITTAPORN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIRMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
DEPARTMENT OF AUDIO VISUAL EDUCATION
GRADUATE SCHOOL
CHULALONGKORN UNIVERSITY

1986

ISBN 974-567-331-5

ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งของลัษณะในภาพกับแบบการคิดที่มีต่อ
การระลึกได้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

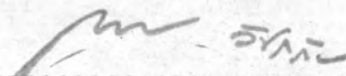
โดย นางสาววราภรณ์ ชลิตตาภรณ์

ภาควิชา โสตทัศนศึกษา

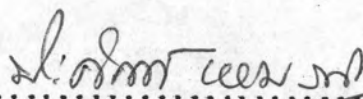
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยะโกศล

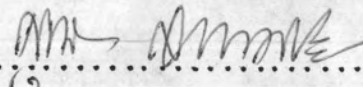
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็นล่งหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วีชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ประศักดิ์ หอมกลิ่น)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยะโกศล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภกร สุวรรณาศรัย)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.เข่าวเลิศ เลิศชัยโสฬาร)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งของลำระในภาพกับแบบการคิดที่มีต่อการระลึกได้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อผู้ผลิต นางสาววราภรณ์ ชลิตตาภรณ์

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. วชิราพร อัจฉริยโกศล

ภาควิชา โสตทัศนศึกษา

ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งของลำระในภาพกับแบบการคิดที่มีต่อการระลึกได้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโรงเรียนศรีราชา ปีการศึกษา 2529 จำนวน 333 คน ซึ่งได้ผ่านการทดสอบ เดอะกรุปเอมเบตเตด พิกเกอร์เทสต์ เพื่อแบ่งประเภทของแบบการคิดออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ฟิลด์ อินดิเพนเดนซ์, มิติเตลกรุป, ฟิลด์ ดีเพนเดนซ์ จากนั้นมาทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายนักเรียนที่มีแบบการคิดทั้งสามประเภทออกมากลุ่มละ 75 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 225 คน แบ่งนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ออกเป็นกลุ่มละ 5 กลุ่มย่อยโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายกลุ่มย่อยละ 15 คน เพื่อเข้ารับการทดลองระลึกสำมะของภาพในตำแหน่งต่าง ๆ 5 ตำแหน่ง คือ ตำแหน่งซ้ายบน, ขวาบน, ซ้ายล่าง, ขวาล่าง และกลางภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองเป็นภาพสีไลต์ขาวดำ จำนวน 3 ภาพ แบ่งพื้นที่ในแต่ละภาพออกเป็น 5 ตำแหน่งเท่ากัน ในแต่ละตำแหน่งประกอบไปด้วยรูปทรงเรขาคณิตที่มีลักษณะแตกต่างกัน จำนวน 7 ลำระ ให้ภาพสีไลต์ปรากฏบนจอเป็นเวลาภาพละ 35 วินาที แล้วทดสอบการระลึกสำมะในแต่ละภาพเป็นเวลา 1 นาที ในการทดลองให้กลุ่มตัวอย่างดูและระลึกสำมะของภาพในแต่ละภาพ กลุ่มตัวอย่างได้รับการทำแบบทดสอบซีปเลย์เทสต์เป็นเวลา 10 นาที เพื่อลดการรบกวนของภาพที่ดูก่อนที่อาจจะมิต่อภาพที่ดูหลัง นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคู่โดยวิธีของนิวแมนคูลส์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ตำแหน่งภาพทั้งห้า ให้ผลต่อการระลึกของนักเรียนได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนที่มีแบบการคิดต่างกัน ระลึกจำนวนสำระได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการระลึกสำระในตำแหน่งทั้งห้า กับแบบการคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม

Thesis Title An Interaction of Information Locations in Picture
and Cognitive Styles on A Visual Recall Memory Task
of Mathayom Suksa Three Students

Name Miss Waraporn Chalittaporn

Thesis Advisor Dr. Vachiraporn Achariyakosol

Department Audio-Visual Education

Academic Year 1986

ABSTRACT

Purpose of the study

The purposes of this study was to examine an interaction of information locations in picture and cognitive styles in recalling of Mathayom Suksa three students. The subjects were three hundred and thirty-three Mathayom Suksa three students of Sriracha School, Choburi Province, in the academic year of 1986. The cognitive styles of the subjects were determined by "the Group Embedded Figures Test". Sventy-five subjects were randomly selected from each of the three cognitive styles groups : labelling field independence, the middle group, and field dependence. The subjects in each group, then, were randomly divided into five sub-groups for five treatments of recalling information located in pictures. The material used in this study were three black and white slides. Each slide was divided into five equal areas : upper left, upper right, lower left, lower right and the center. Each location contained seven geometric forms. The presentation time for each slide was 35 seconds. The subjects were allowed to have 1 minute to recall the information. They were asked to draw the

geometric forms on an answer sheet provided, which contained the same five equal areas. The Shipley Test was administered in every process in order to reduce treatment effects for 10 minutes the data obtained was analysed by a two-way analysis of variance. The pairwise differences were tested by Newman-Keuls Method.

The results of the study were as followed :

1. Different picture locations can significantly bring about different recalls to students at the .05 level of confidence.
2. Students with different cognitive styles recall information in the pictures differently at the .05 level of confidence.
3. There was no statistical significant interaction between recalling information in the five locations and cognitive styles.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลง เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จากบุคคลหลายท่าน ขอกล่าวถึงพระคุณของท่านคือ

ขอกราบขอบพระคุณท่าน อาจารย์ ดร. วชิราพร อัจฉริยะโกศล เป็นอย่างสูงที่กรุณาเป็นที่ปรึกษา ได้ให้คำแนะนำ ชี้แจง ช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งงานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จเป็นรูปเล่ม นอกจากนี้ด้านวิชาการแล้ว ท่านอาจารย์ยังเป็นผู้ชี้แนะอบรมสั่งสอนในเรื่องอื่น ๆ อีกมากมาย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่านเป็นอย่างมาก และขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ประศักดิ์ หอมล้นทิพย์ ผู้ช่วยคณบดีตราจารย์ศุภกร ลู่วรรณาศรัย อาจารย์ ดร. เข้าว เลิศ เลิศชัยโลพิธาร ซึ่งเป็นประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ แก้อัวยข้อบกพร่อง อันเป็นประโยชน์

ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้อำนวยการโรงเรียนศรีราชา อาจารย์ปราศรัย ชลวาลิน อาจารย์ปราโมทย์ อินสุ่ย อาจารย์เบญจมา ถาวรอนุกุลกิจ อาจารย์อุษณีย์ วจนะวิชากร อาจารย์วรกานต์ มีบุญลุลบาย และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แห่งโรงเรียนศรีราชาทุกท่าน ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้ความอนุเคราะห์ทุนส่วนหนึ่งสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

ความดีของงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบให้ผู้ที่อยู่เบื้องหลังของความสำเร็จ คือคุณพ่อ, คุณแม่, พี่น้อง และหลาน ๆ ทุกคน และที่ลืมไม่ได้คือ คุณภคลณี ศิริกระจำง คุณเล่มเกียรติ อินทชาติ คุณเข็มทัศน์ มนัสรังษี และเพื่อน ๆ พี่യാวโสดฯ ทุกคน ที่คอยเป็นห่วงเป็นใย และให้กำลังใจตลอดมา

วราภรณ์ ยลิตตาทภรณ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
	สมมติฐานของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	คำจำกัดความของการวิจัย	5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
2	วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	7
	แบบการคิด	7
	ฟิลต์ ดิเพนเตนซ์ และ ฟิลต์ อินดิเพนเตนซ์	10
	กระบวนการเล่นเทพาคู่คั่นสาร	14
	การจำลิ้งเจ้าประเภทภาพ	22
3	วิธีดำเนินการวิจัย	30
	กลุ่มตัวอย่างประชากร	30
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
	วิธีดำเนินการทดลอง	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	41
สรุปผลการวิจัย	42
อภิปรายผล	43
ข้อเสนอแนะ	46
บรรณานุกรม	48
ภาคผนวก	57
ประวัติผู้วิจัย	63

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามแบบการคิด	30
3.2	แสดงกลุ่มตัวอย่างตามแบบการคิดเพื่อเข้ารับการทดลอง โดยการระลึก สำระในตำแหน่งต่าง ๆ ทั่วตำแหน่ง	31
4.1	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการระลึกสำระ ของภาพโดยตำแหน่งทั้งห้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีแบบการ คิดต่างกัน	35
4.2	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการระลึกสำระใน ตำแหน่งห้าตำแหน่ง จำแนกตามแบบการคิด	37
4.3	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนการระลึกสำระ ในภาพระหว่างกลุ่ม ฟิล์ม อินดิเพนเดนซ์, มิติเติลกรุปและ ฟิล์ม ดิเพนเดนซ์	39
4.4	ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนการระลึกสำระของ ภาพในตำแหน่งซ้ายบน, ขวาบน, ซ้ายล่าง, ขวาล่าง และกลางภาพ	40